

ŠETŘENÍ ÚVĚROVÝCH PODMÍNEK BANK ČERVENEC

Samostatný odbor finanční stability

Sekce měnová
Odbor měnové politiky a fiskálních analýz

2016

I. ÚVOD A SHRNUTÍ

Šetření úvěrových podmínek bank zachycuje názory bank na změnu nabídky úvěrů prostřednictvím úvěrových standardů a podmínek při schvalování úvěrů a na změnu poptávky po úvěrech u nefinančních podniků a domácností. Tato informace shrnuje výsledky sedmáctého kola šetření, tj. pohled bank na vývoj úvěrových podmínek v průběhu druhého čtvrtletí 2016 a jejich očekávání v uvedených oblastech pro třetí čtvrtletí 2016.¹ Šetření bylo provedeno v období od 1. do 14. června 2016 a zúčastnilo se ho 21 bank, které mají rozhodující podíl na bankovním úvěrovém trhu.

Dle výsledků šetření se úvěrové standardy u části bankovního trhu dále uvolnily v segmentu úvěrů nefinančním podnikům a spotřebitelských úvěrů domácnostem, u úvěrů na bydlení se úvěrové standardy obdobně jako v předchozím období téměř nezměnily. Ve směru uvolnění standardů působila konkurence, nízké náklady financování, dobrá likviditní situace bank a příznivé vnímání rizik spojených s budoucí celkovou ekonomickou situací. Banky pokračovaly při schvalování úvěrů v uvolňování úvěrových podmínek zejména prostřednictvím nižších průměrných úrokových marží. U úvěrů na bydlení však část bankovního trhu dále zpřísnila požadavky prostřednictvím snížení poměru LTV (loan-to-value) a zvýšení úrokových marží u rizikovějších úvěrů. Poptávka po úvěrech rostla ve všech segmentech úvěrového trhu. Ve třetím čtvrtletí 2016 část bankovního trhu očekává u úvěrů domácnostem na bydlení zpřísnění úvěrových standardů, zatímco u podnikových úvěrů a u spotřebitelských úvěrů předpokládá jejich další uvolnění. Poptávka po úvěrech dle vnímání bank ve třetím čtvrtletí dále vzroste.

II. VÝVOJ ÚVĚROVÝCH STANDARDŮ A POPTÁVKY PO ÚVĚRECH

II.1 NEFINANČNÍ PODNIKY

Úvěrové standardy bank při schvalování **úvěrů nefinančním podnikům** se ve druhém čtvrtletí 2016 dále uvolnily (a to u 14 % čistého procentního podílu trhu, zbývající část trhu standardy nezměnila). Uvolnily se standardy u úvěrů všem podnikům z hlediska jejich velikosti a u všech typů úvěrů z hlediska jejich splatnosti. Ve směru uvolnění působil konkurenční tlak, nízké náklady financování, dobrá likviditní situace bank a příznivé vnímání rizik spojených s očekávaným vývojem celkové ekonomické situace. Banky dále uvolnily úvěrové podmínky při schvalování podnikových úvěrů (34 % čistého procentního podílu trhu). Nejvýrazněji klesaly průměrné úrokové marže bank, menší část bankovního trhu snížila úrokové marže i u rizikovějších úvěrů a zmírnila neúrokové podmínky (poplatky, splatnost úvěrů apod.).

Poptávka podniků po úvěrech ve druhém čtvrtletí 2016 vzrostla v rozsahu 66 % čistého procentního podílu trhu, tedy plošněji, než banky očekávaly v předchozím kole šetření.

¹ Šetření zahrnovalo 17 standardních a 3 dodatečné otázky. Obvyklé otázky se týkaly úvěrových standardů bank, podmínek spojených se schvalováním úvěrů a bankami vnímané poptávky po úvěrech včetně příslušných faktorů. Dodatečné otázky se týkaly úvěrů nerezidentským nefinančním podnikům a dále poměru LTI (loan-to-income) u úvěrů domácnostem na bydlení. Odpovědi na otázky jsou na agregované úrovni v textu a grafech vyjádřeny ve formě čistého procentního podílu. Ten je vypočten jako rozdíl mezi procentním tržním podílem na poskytnutých úvěrech v daném segmentu od bank, které uvedly zpřísnění standardů/podmínek (či pozorovaly růst poptávky) a procentním tržním podílem na poskytnutých úvěrech v daném segmentu od bank, které uvolnily standardy/podmínky (či zaznamenaly pokles poptávky). Kladná/záporná hodnota čistého procentního podílu indikuje souhrnné zpřísnění/uvolnění standardů, resp. podmínek či celkový růst/pokles poptávky po úvěrech. Data v excelovských souborech včetně dotazníku, slovníčku pojmů a metodických poznámek budou dostupná na webových stránkách ČNB v pondělí 18. července 2016: (http://www.cnb.cz/cs/uverove_setreni/index.html).

Hlavním faktorem byla poptávka po financování fixních investic, která po poklesu na počátku letošního roku následně ve druhém čtvrtletí vzrostla u téměř 67 % čistého procentního podílu trhu. Část bankovního trhu rovněž vnímala růst poptávky po financování fúzí, akvizic, provozního kapitálu a restrukturalizací podniků a jejich dluhů. K růstu poptávky nadále přispívala nízká úroveň úrokových sazeb. Poptávku po úvěrech naopak snižovalo využití vnitřních zdrojů podniků.

Ve třetím čtvrtletí 2016 část bankovního trhu očekává další uvolnění úvěrových standardů při schvalování podnikových úvěrů a růst poptávky (v rozsahu 14 %, resp. 21 % čistého procentního podílu trhu).

II.2 DOMÁCNOSTI

U **úvěrů na bydlení** poskytovaných domácnostem se úvěrové standardy čtvrté čtvrtletí v řadě výrazněji neměnily, resp. se zpřísnily u velmi malé části trhu (3 % čistého procentního podílu trhu), a to především v důsledku regulatorních opatření. Naopak ve směru uvolnění standardů nadále působily nízké náklady financování bank a konkurenční tlak. Úvěrové podmínky při schvalování úvěrů na bydlení se celkově dále uvolnily (21 % čistého procentního podílu trhu), což odráželo snížení průměrných úrokových marží. Na druhou stranu část bankovního trhu dále zpřísnila úvěrové podmínky snížením hodnoty LTV u nových úvěrů a zvýšením úrokových marží u rizikovějších úvěrů. Z hlediska hodnoty poměru LTI (*loan-to-income*) se požadavky bank ve druhém čtvrtletí nezměnily.

Poptávka domácností po úvěrech na bydlení ve druhém čtvrtletí dále plošně rostla (67 % čistého procentního podílu trhu). Její růst opět předčil očekávání bank z prvního čtvrtletí letošního roku. Na poptávku příznivě působily nízké úrokové sazby, vyhlídky trhu rezidenčních nemovitostí a zlepšená spotřebitelská důvěra doprovázená příznivým vývojem trhu práce.

Ve třetím čtvrtletí 2016 část bankovního trhu očekává u úvěrů na bydlení zpřísnění úvěrových standardů (22 % čistého procentního podílu trhu), a to zejména vlivem nabytí účinnosti nového zákona o spotřebitelském úvěru. Poptávka po úvěrech dle vnímání bank dále poměrně plošně vzroste (v rozsahu 52 % čistého procentního podílu trhu).

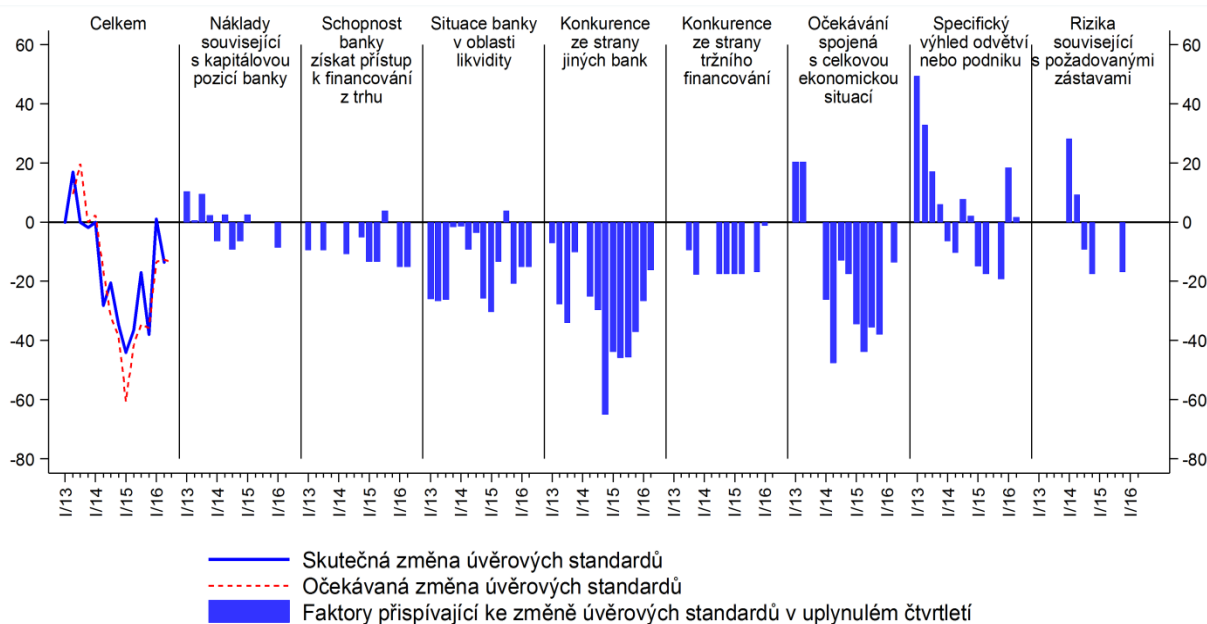
U **spotřebitelských úvěrů** poskytovaných domácnostem se úvěrové standardy ve druhém čtvrtletí 2016 uvolnily (7 % čistého procentního podílu trhu). Ve směru uvolnění standardů působilo příznivé vnímání rizik spojených s očekávaným vývojem celkové ekonomické situace a úvěruschopnosti (bonity) klientů, a také konkurenční tlak. Banky rovněž uvolnily celkové úvěrové podmínky (33 % čistého procentního podílu trhu). Poptávka domácností po spotřebitelských úvěrech ve druhém čtvrtletí 2016 dále rostla (49 % čistého procentního podílu trhu). Na poptávku příznivě působil růst spotřebních výdajů domácností, zlepšení spotřebitelské důvěry a snížení úrokových sazeb v tomto segmentu úvěrového trhu.

Ve třetím čtvrtletí 2016 banky očekávají u spotřebitelských úvěrů obdobný vývoj úvěrových standardů jako dosud a další růst poptávky.

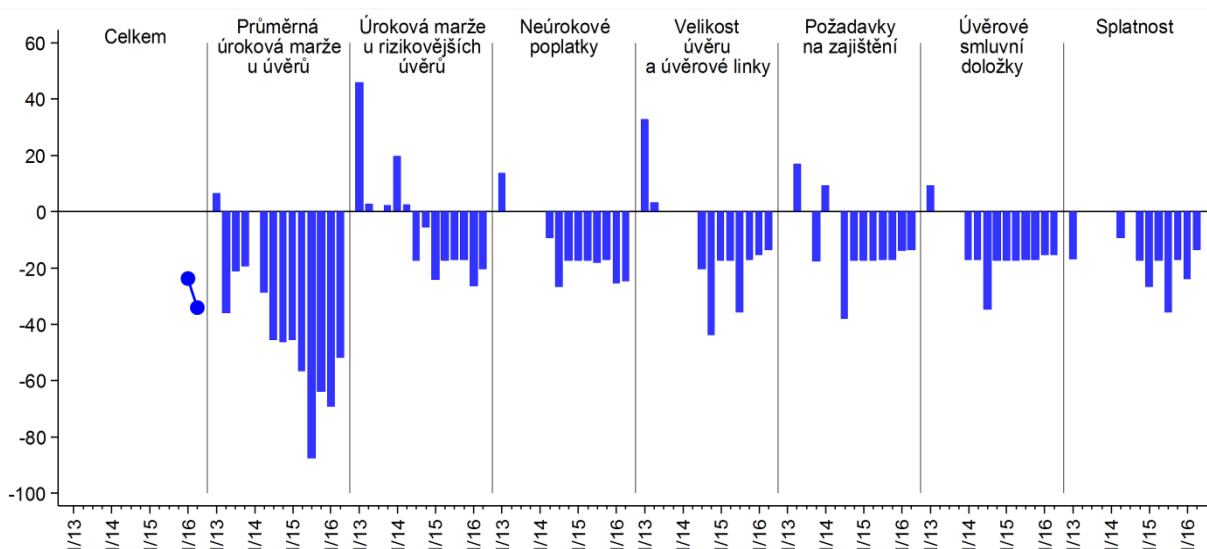
Odpovědi na **dodatečné otázky** ohledně vývoje úvěrů nerezidentským nefinančním podnikům ukazují, že část bankovního trhu ve druhém čtvrtletí 2016 v uvedeném segmentu uvolnila úvěrové standardy. Poptávka po těchto úvěrech se však dle vnímání bank nezměnila.

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U ÚVĚŘŮ NEFINANČNÍM PODNIKŮM

Graf 1 Změny úvěrových standardů bank u úvěřů nefinančním podnikům ([otázky 1, 2 a 6](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zprísnění, záporná hodnota = uvolnění)

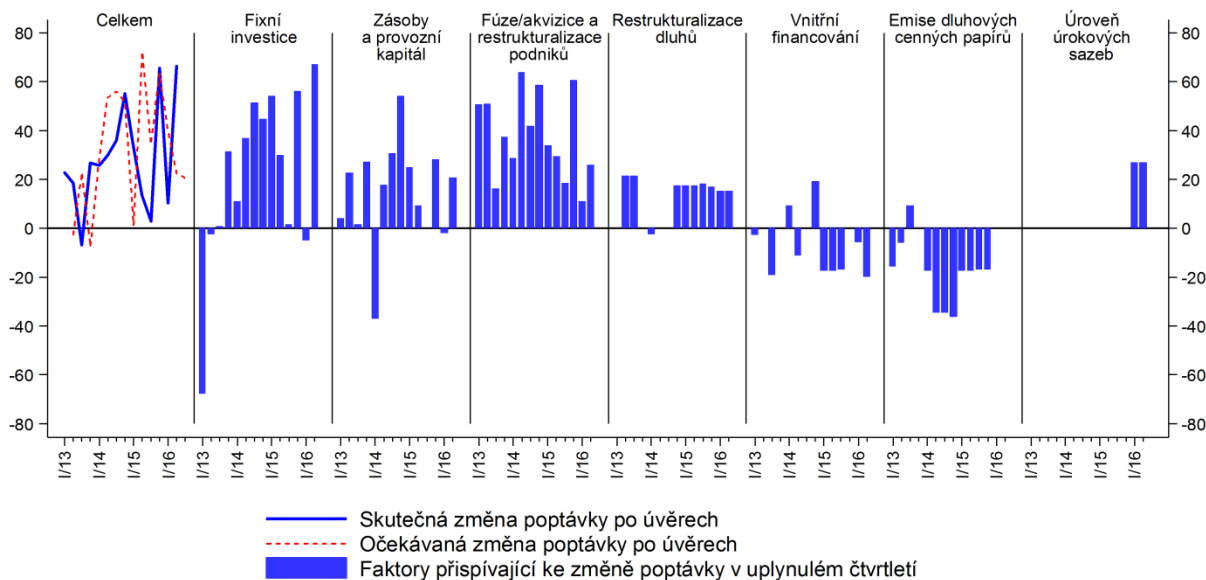

Graf 2 Změny podmínek při schvalování úvěřů nefinančním podnikům ([otázka 3](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zprísnění, záporná hodnota = uvolnění)

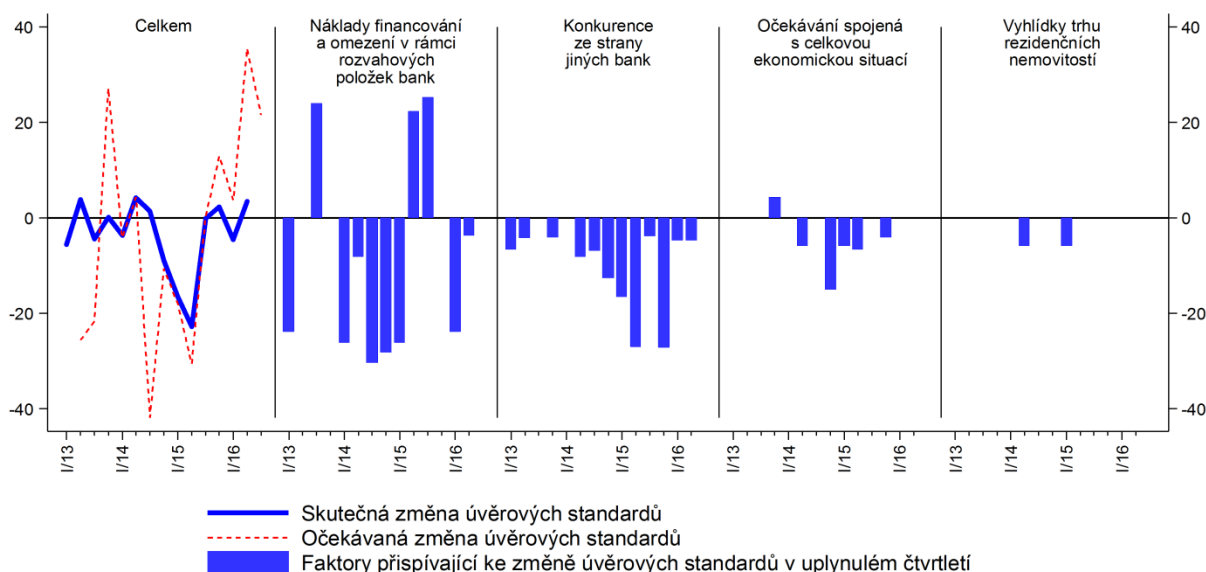
Poznámka: Na změnu celkových úvěrových podmínek jsou banky dotazovány od prvního čtvrtletí 2016.

Graf 3 Změny poptávky nefinančních podniků po úvěrech (otázky 4, 5 a 7)
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky,
záporná hodnota = pokles poptávky)

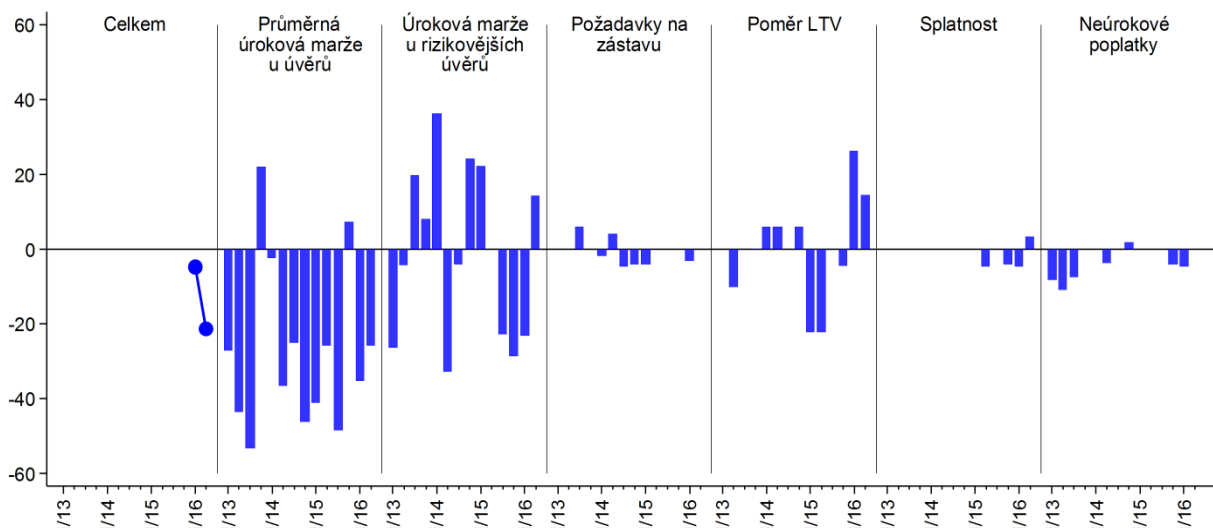

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U ÚVĚŘŮ NA BYDLENÍ

Graf 4 Změny úvěrových standardů bank u úvěřů na bydlení (otázky 8,9 a 16)
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

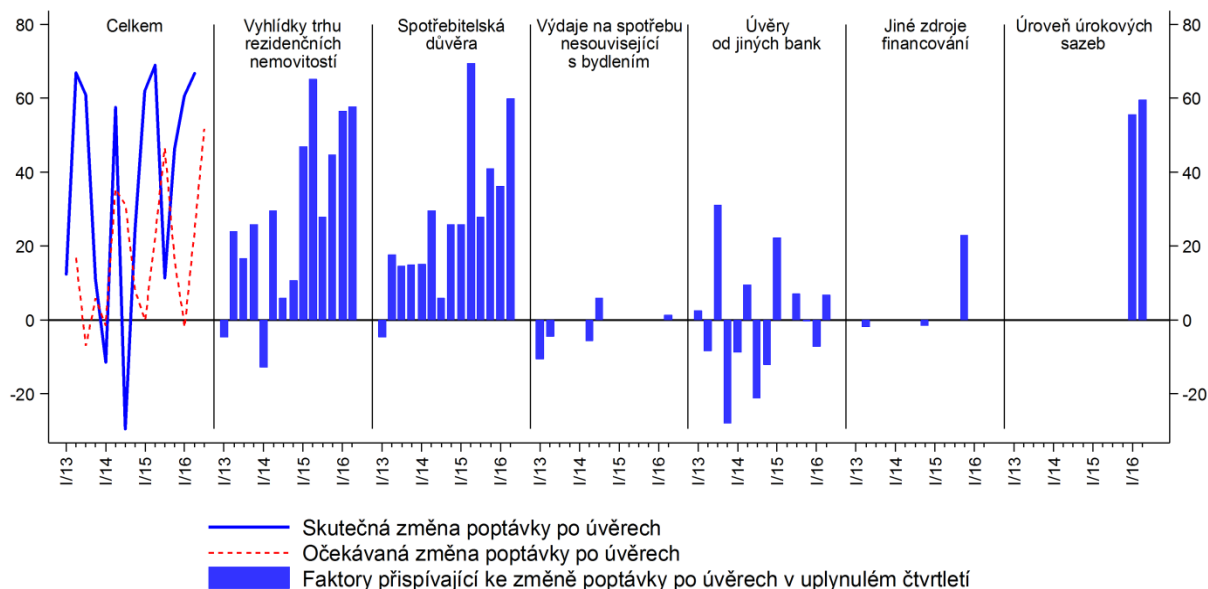

Graf 5 Změny podmínek při schvalování úvěrů na bydlení ([otázka 10](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

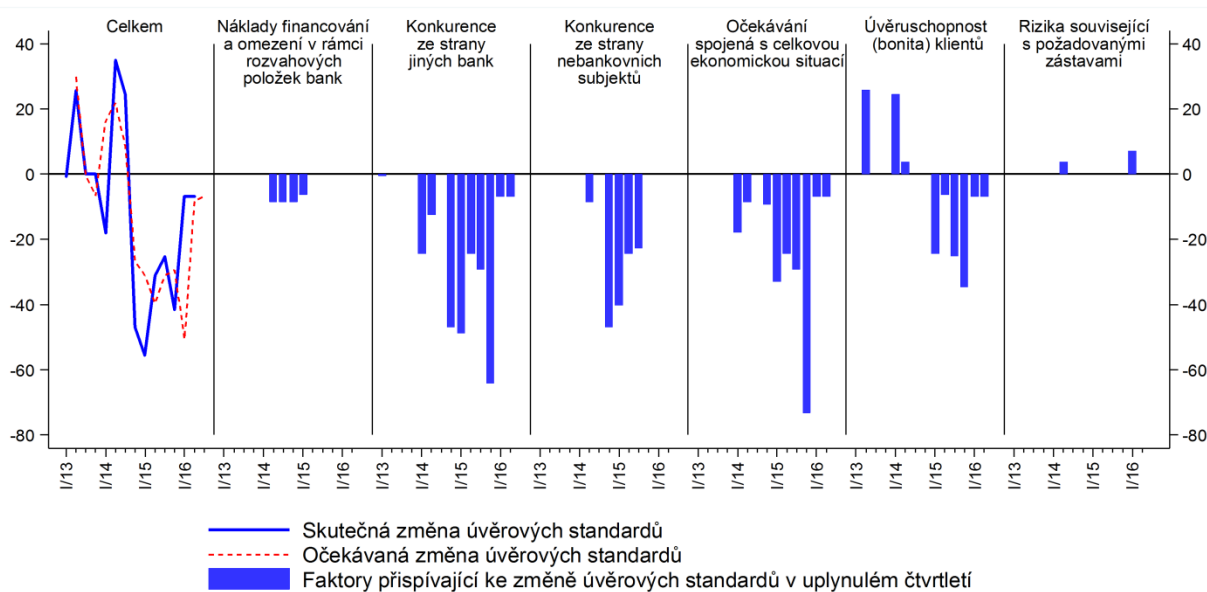
Poznámka: Na změnu celkových úvěrových podmínek jsou banky dotazovány od prvního čtvrtletí 2016.

Graf 6 Změny poptávky domácností po úvěrech na bydlení ([otázky 13,14 a 17](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky, záporná hodnota = pokles poptávky)

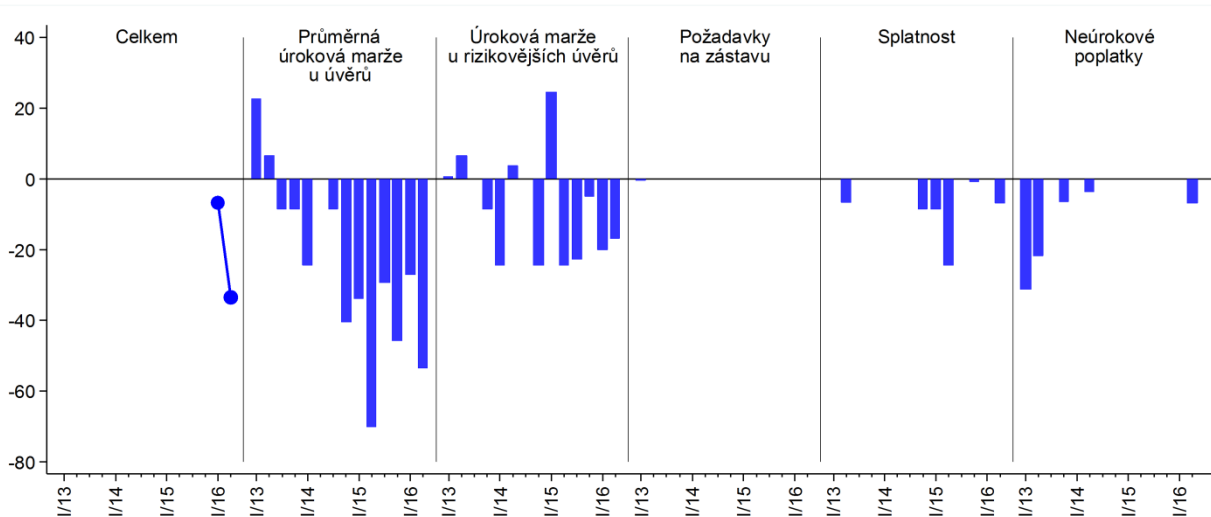

PODMÍNKY NABÍDKY A POPTÁVKY U SPOTŘEBITELSKÝCH ÚVĚŘŮ

Graf 7 Změny úvěrových standardů bank u spotřebitelských úvěřů ([otázky 8,11 a 16](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Graf 8 Změny podmínek při schvalování spotřebitelských úvěřů ([otázka 12](#))
(čisté procentní podíly, kladná hodnota = zpřísnění, záporná hodnota = uvolnění)

Poznámka: Na změnu celkových úvěrových podmínek jsou banky dotazovány od prvního čtvrtletí 2016.

Graf 9 Změny poptávky domácností po spotřebitelských úvěrech ([otázky 13, 15 a 17](#))
 (čisté procentní podíly, kladná hodnota = růst poptávky,
 záporná hodnota = pokles poptávky)

